Markiz de Laplace (23 marca 1749 w w Beaumont-en-Auge - 5 marca 1827 w Paryżu)

Pewien syn chłopski z miasta Beaumont,
ponadprzeciętnie zdolny garçon,
zliczył za życia,
że wzorem bycia
źle policzalne zdarzenia są...

(ebs)

Pierre Simon de Laplace - francuski matematyk, astronom, geodeta i fizyk, jeden z twórców teorii prawdopodobieństwa, zwolennik subiektywnej interpretacji prawdopodobieństwa, na podstawie której dokonał m.in. obliczeń masy Saturna, które odbiegają od współcześnie uznanej wartości o mniej niż 1%. W 1772 został profesorem Akademii Wojskowej, następnie w 1785 został członkiem Paryskiej Akademii Nauk. W 1790 został dyrektorem Urzędu Miar i Wag. W 1799 przez krótki czas był Ministrem Spraw Wewnętrznych Francji.

Laplace urodził się 23 marca 1749 w w Beaumont-en-Auge w Normandii. Według Waltera Balla był synem drobnego rolnika, zaś swoją edukację zawdzięczał zainteresowaniu, które wywarł na bogatych sąsiadach. Bardzo mało wiadomo o jego młodości. Prawdopodobnie był asystentem nauczyciela w szkole w Beaumont, zaś uzyskując list polecający do Jeana d'Alemberta wyjechał do Paryża. Niemniej jednak Karl Pearson wskazywał na niedokładności w pracach Balla tyczących się historii matematyki.

Laplace kształcił się w Caen, które było największym ośrodkiem naukowym w Normandii. Tam też napisał swoją pierwszą pracę naukową, co najmniej dwa lata przed tym, jak w wieku 22 bądź 23 lat wyjechał do Paryża.

Jego rodzice (Pierre Laplace oraz Marie-Anne Sochon) pochodzili z dobrze sytuowanych rodzin. Rodzina Laplace'a zajmowała się rolnictwem co najmniej do roku 1750. Pierre Laplace starszy zajmował się też handlem cydrem, a także był syndykiem miasta Beaumont.

Laplace uczęszczał do szkoły przy zakonie Benedyktynów. Jego ojciec chciał, by młody Pierre został wyświęcony na księdza rzymskokatolickiego, dlatego też w wieku 16 lat został wysłany na Uniwersytet w Caen, mając zgłębiać teologię. Na uniwersytecie spotkał dwóch zapalonych nauczycieli matematyki, Christophe'a Gadbleda oraz Pierre'a Le Canu, którzy obudzili w Laplace'u zainteresowanie królową nauk.

Ostatecznie nigdy nie ukończył on teologii, lecz wyjechał do Paryża z listem polecającym od Le Canu do Jeana d'Alemberta. Według jego pra-pra-wnuka, d'Alembert przyjął go raczej chłodno. Żeby nie zajmować się Laplace'm, d'Alembert dał mu gruby podręcznik od matematyki z poleceniem, żeby wrócił jak już go przeczyta. Gdy Laplace wrócił kilka dni później, d'Alembert był jeszcze mniej przyjaźnie nastawiony. Nie ukrywał on swojej opinii, jakoby przeczytanie i zrozumienie tej książki przez Laplace'a w zaledwie kilka dni wydaje mu się niemożliwe. Jednakże po przepytaniu go okazało się, że to, co wydawało się niemożliwe, było prawdą.

Według innej wersji Laplace rozwiązał w trakcie jednej nocy problem, zadany mu przez d'Alemberta; w trakcie kolejnej nocy zaś następny, czym wzbudził jego szacunek.

Gdy Laplace osiągnął finansową stabilność, zajął się badaniami. W trakcie następnych siedemnastu lat (1771-1787) opublikował większość swoich nowatorskich prac z zakresu astronomii.

Zmarł 5 marca 1827 w Paryżu.

Wiele szczegółów z życia Laplace’a zostało bezpowrotnie utraconych z powodu pożaru, który wybuchł w jego rodzinnych posiadłościach w 1925 roku.

https://www.youtube.com/watch?v=Hg7rNrCXXfQ

- Planetoida (4628) Laplace została nazwana na jego cześć
- Jego nazwisko pojawiło się na liście 72 nazwisk na wieży Eiffla.

Demon Laplace’a - abstrakcyjna istota dysponująca kompletną wiedzą o położeniu wszystkich cząstek elementarnych Wszechświata oraz wszelkich siłach działających na nie; dzięki analizie tych danych zdolna do odtworzenia całej przeszłości i przewidzenia całej przyszłości ruchów wszystkich obiektów we wszechświecie. Koncepcja demona Laplace’a reprezentuje filozofię determinizmu oraz fatalizmu. W fizyce kwantowej taką możliwość przekreśla zasada nieoznaczoności, która sprawia, że niemożliwym jest poznanie stanu cząsteczki, a co za tym idzie, nie da się przewidzieć ich stanu w późniejszym czasie.